

Valkoselkätikka (*Dendrocopos leucotos*) on Etelä-Suomen lehtipuuviltaisten ja lehtilahopuustoisten metsien laji. Pesivä kanta on vahvistunut ja vuonna 2010 se arvioitiin 120–180 pariiksi. Metsähallituksen luontopalvelut on vastannut lajin valtakunnallisesta seurannasta vuodesta 2003.

HYVÄSSÄ TIKKAMETSÄSSÄ ON LAHOPUUTA

Elinpiirit sijaitsevat tavallisimmin lehtipuuvaltaisilla tuoreilla ja lehtomaisilla kankailla, joskus myös lehdoissa. Sekapuustona voi kasvaa mäntyä ja kuusta. Hyvässä tikkametsässä ei saa olla

- Luonnonsuojeluasetus: Erityisesti suojeltava, rauhoitettu
- Uhanalaisuusluokka: Erittäin uhanalainen (EN)
- Lintudirektiivi: Liitteen I laji

© ANTTI BELOW

tiheää ja varjostavaa havupuu- alikasvosta.

Valkoselkätikka on erikoistunut käyttämään lahopuussa eläviä hyönteisiä ravinnokseen. Laho lehtipuuta tulee olla runsaasti pystypökelöinä ja maapuina. Talvella lahopuiden hyönteisfauna on valkoselkätikalle elintärkeää ravintoa. Pesimäaikana poikasia ruokitaan myös lehvästöstä ja rungoilta löytyvillä hyönteisillä.

KANTA SAATIIN KASVUUN

Valkoselkätikan seuranta käynnistyi 1990-luvun alussa. Pesivä populaatio arvioitiin silloin 30–50 pariiksi. Vuonna 2009 havaintoja saatiin noin 160 potentiaaliselta pesimäreviiriltä, ja vuonna 2010 varmistettiin yli 90 pesintää. Tehostuneen seurannan an-

siosta on voitu kartoittaa myös ennestään tuntemattomia elin- alueita.

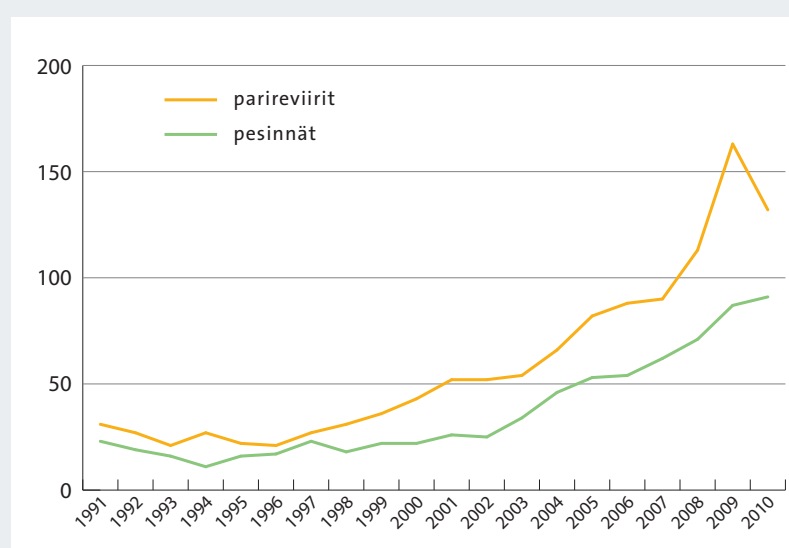
Valkoselkätikan luokitus voitiin vuoden 2010 uhanalaisuus- arvioinnissa vaihtaa äärimmäisen uhanalaisesta erittäin uhanalaiseksi lintulajiksi.

SUOJELU EHTI AJOISSA

Kanta on vahvistunut suojelutoimien, elinympäristöjen hoidon ja hyvän pesimätuloksen ansiosta. Valkoselkätikan suojelu suunnitelmalla on toteutettu kahdenkymmenen vuoden ajan. Alkuperäisenä tavoitteena oli rauhoittaa noin 3 900 hehtaaria ja hoitaa noin 1 500 metsähehtaaria revierejä tukeviksi lisäalueiksi. Tämä tavoite on lähes saavutettu.

Säännöllinen muuttovoitto idästä ja ajoittaiset massavaellukset ovat myös vahvistaneet kantaa. Laajoja massavaelluksia todettiin syystalvina 1993/1994 ja erityisesti 2008/2009, jolloin saatiin satoja nuoria vaeltajia eteläiseen Suomeen.

Ilmaston muuttuessa leudot talvet ovat olleet eduksi valkoselkätikoille. Nuorien lintujen ensimmäinen talvi on kriittinen tekijä lintujen selviytymiselle. Aktiivinen

Kuva 3. Kannan kehitys 1991–2010.

talviruokinta on helpottanut niin nuorien kuin vanhempienkin yksilöiden talvehtimistä.

VALKOSELKÄTIKKA EI SELVIÄ VIELÄ OMILLAAN

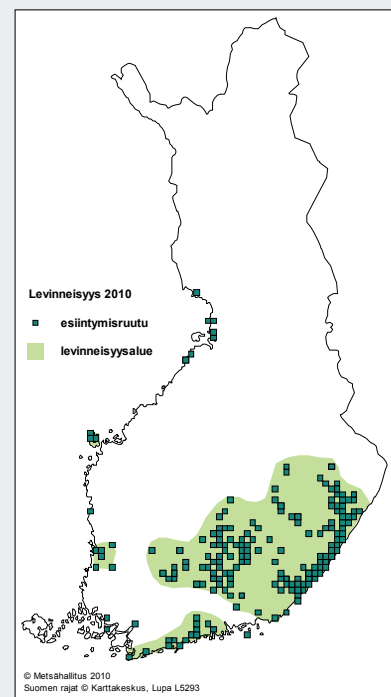
Kannan kasvusta huolimatta valkoselkätikka tarvitsee edelleen aktiivisia suojelutoimia.

Metsätalous on tehostunut ja laajentunut, eivätkä hoidetut metsät vastaa lajin vaatimuksia. Onkin tärkeää perustaa rauhoitusalueita, jotta säilytetään parhaimmat elinympäristöt ja lisätään mahdollisuuksia uudis-

reviirin synnylle. Luonnonhoidon ja ennallistamisen avulla voidaan myös tulevaisuudessa turvata lajin elinympäristövaatimukset sekä talousmetsissä että luonnonsuojelu- ja virkistysalueilla.

LISÄTIETOJA

- Lajin vastuuhenkilö: Metsähallitus, Timo Laine, timo.laine@metso.fi
- www.metso.fi > Luonnonsuojelu > Lajit ja luontotyypit > Uhanalaiset eläimet > Valkoselkätikka

Kuva 1. Lähes puolet reviereistä on Pohjois- ja Etelä-Karjalassa.

MICHAEL MÜLLER

Kuva 2. Valoisat rantametsät ovat parhaita elinympäristöjä.